

ПАУЛЬ ЦЕЛАН І ЧЕРНІВЦІ

ЧЕРНІВЕЦЬКА ЗУСТРІЧ КУЛЬТУР

У Марини Цветаєвої є таке означення тону лірика, його місце-перебування: «посередині світу».

Чернівці, місто одного з найбільших ліриків цього світу, Пауля Целана, перебуває саме «посередині» Європейської Ойкумени, дивовижно, майже загадково поєднуючи всі її етноси, всі злами й напями її часу. Чернівці — то наче екран середньоевропейської долі, котра тут, «посередині світу», ніби аж трагічно резонувала всіма незвідками і страшними домінантами його історії.

Колись «будетлянин» Хлебніков утік з Персії, бо, за його словами, там цвіт граната в його тяжких кольорах гнітив поета п'ятьма тисячами років тамтешньої історії.

Чернівчанин Пауль Целан, напевне, як ніхто із городян-сучасників відчув страшну вагу історії на стегах того давнього міста — і відав стогін людини під тією вагою, прагнення, принаймні, до ліричного заклання останньої. Заклання через магію поетичного образу, безприкладну в усьому світовому письменстві.

Часопис «Дух і Літера», орієнтований передовсім на публікації культурно-філософського й подібного змісту, звернувся до спадщини Целана та її осмислення як українського, так і зарубіжного, має за мету нагадати у пропонованих матеріалах про надзвичайну напругу Чернівецької зустрічі культур, напругу, яка, при всій своїй трагічності, і витворила велику лірику.

Національна культура має неодмінно брати до своєї уваги, що вона стала одним із чинників появи митця, котрий, з певного часу, ніби вже назавжди і вочевидь перебуває посередині космосу світової поезії.

Вадим Скуратівський